

Měření rozsahu rukopisu

Základní jednotkou pro měření velikosti rukopisu je tzv. **normostrana** definovaná jako množství textu, které se vejde na stránku o 30 řádcích po 60 znacích (písmena, číslice, mezery a interpunkční znaménka) – tedy 1 800 znaků. Dvacet normostran pak tvoří tzv. **autorský arch** (užívá se pro něj zkratka **AA** a tvoří jej 36 000 znaků).

Normostrana odpovídala textu napsanému na psacím stroji s písmem Courier 12 na stránku papíru A4 při řádkování 2 a řada lidí ji jako stránku napsanou na psacím stroji chápe dodnes, jakkoliv se již rukopisy převážně odevzdávají ve formě souborů pořízených textovými editory na počítači. Definice normostrany tedy nemusí být jednoznačná, na stránku psanou psacím strojem se může vejít mnohem méně než 1 800 znaků (prázdné východy odstavců, názvy a odsazení kapitol atd.)

Aby se předešlo možným sporům vyplývajícím z různého chápání definice normované strany či **AA**, vyplatí se proto při uzavírání autorských i jiných smluv příslušné jednotky explicitně ve smlouvě definovat. Podobně je třeba mít na paměti při uzavírání autorizačních smluv s překladateli, že rozsah původního a přeloženého textu se mohou od sebe lišit, a definovat ve smlouvě, že honorář je odvozen od rozsahu přeloženého textu.

V anglosaském světě je zvykem měřit délku textu pomocí **počtu slov**. Chceme-li převést takový údaj na počet normostran, můžeme se řídit pravidlem, že průměrná délka slov v českých textech je zhruba 5,3 písmene. Započteme-li k tomu následující interpunkční znaménko nebo mezeru, vychází na jedno slovo v průměru 6,3 znaku počítačového souboru. Podle charakteru textu a stylu autora se průměrný počet znaků může v různých textech pohybovat zhruba mezi 5.7. a 7.0. Petr Šabach má kupříkladu průměrnou délku slova 4, 7 písmene (5,7 znaku), odborné texty Marie Koldinské nebo překlady francouzského medievalisty Georgese Dubyho mají v průměru 6 písmen (tj, 7 znaků). Jedná normostrana odpovídá tedy 280 - 310 slovům

1 nstr = 1 800 znaků = 280 – 310 slov

1 AA = 36 000 znaků = 5 600 – 6 200 slov

Připomeňme, že AA má 20 normostran, zatímco tzv. **tiskový arch** (nebo též signatura, zkráceně **TA**) je tvořen 16 tiskovými stranami.

Tiskové archy jsou dány použitou tiskovou technologií a formátem. Na ofsetovém stroji s velkou tiskovou plochou je možné tisknout až 64 stran knihy A5 (obvykle 16). Na digitálních strojích se bavíme o 2 stranách při tisku A4, B5 formátu, 4 stranách při tisku A5 formátu. **Z praktického hlediska dnes již nemá opodstatnění tiskové archy v publikacích uvádět.**